

κατά τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀναγνωστικῶν τεμαχίων ἡ κατὰ τὴν διώρθωσιν τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων κτλ., ποιεῖτο τοῦτο καὶ μὴ ἀφίέτω. Τῷ τρόπῳ τούτῳ συνδέεται ἡ γραμματικὴ μετά τῶν ἀναγνωστικῶν τεμαχίων καὶ τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων.

η) Ἡ ὥλη τῆς στοιχειώδους γραμματικῆς διαταπέσθω εἰς ἐτησίους κήκλοντας καὶ δὴ οὕτως, ὅστε ἔκκστος κύκλος ν' ἀποτελῇ ἐν ὅλον κεχωρισμένορ καὶ αὐτοτελέον.

(Κατὰ τὸν Dr Fr.W. Schütze)

(Ἀκολουθεῖ?).

Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΜΟΝΟΙΑΣ. Τιτλὸς θίστης μελοδυματίων. — **ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ**—*Βασίλειος* ὁ αὐτοκράτωρ, τραγῳδία ἐπὸ Γ. Στρατήρ. —**ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ**. — *Η πινεκονταειρίς* τοῦ Got ἐν τῇ Ιακώνῃ-Κωμῳδίᾳ. — **ΧΡΟΝΙΚΑ.**

Απὸ τῆς προπαρεθθούσης κυριακῆς διδωσι παραστάσεις ἐν τῷ παρ' ὑπὸ θεάτρῳ τῆς Ομονοίας (Concordia) νέος ιταλικὸς θίασος, μελοδυματίων οὗτος, διευθυνθόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Odoardo Franzinī. Τὸν λόγον δὲ περὶ αὐτοῦ ποιούμενοι σήμερον, ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν ἐν πρώτοις ὅτι, προκειμένου περὶ θίασῶν δινεύ ἀξιώσεων ἐκτάκτων ἐργούμενων τοῖς Κωνσταντινούπολιν, κρίσις βεβαίως αὐτηπρά καὶ λεπτομερῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κριτικῆς πόλεων προεκουσῶν ἐν τῷ θεάτρῳ εἶνε ἀνέρικτος, διότι τότε πάντες οὔτοι οἱ θίασοι, ή οἱ πλειστοὶ αὐτῶν, πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῶσιν δὲ δὲ Κωνσταντινούπολις οὕτω, μὴ δυναμένη βεβαίως νὰ ἔχῃ Γαλλικὸν-Κωμῳδίαν, ή Μελόδραμα τῶν Παρισίων, θὰ στερηται θεάτρου, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν διτὶ τὸ ἀκροατήριον τοῦ θεάτρου ἐν τῇ βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων προσρχεται ἐκ μόνου τοῦ Σταυροδρομίου καὶ εἶνε δὲ περιθρισμένον καὶ διηγάριθμον. Τούτου δὲ ἔνεκα τοῦτο ἐνῷ ἀπαιτεῖ, ἀναλόγως τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, καλοὺς θιάσους, ἀδυνατεῖ νὰ συντηρήσῃ τοιούτους, ἔχαντο δύμενον κατὰ τὰς πρώτας παραστάσεις, δὲν δύναται δὲ νὰ ἀνεχθῇ πολλὰς ἐπαναλήψεις ἔστω καὶ ἀριστουργῆματος τὸ πρῶτον παιζούμενον ὑπὸ δεξιῶν ὑποκριτῶν δὲ οἰδῶν.

Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ή κριτικὴ παρ' ὑπὸν πρέπει νὰ ἦπιεικῆς μὲν περὶ τῶν συνήθων θιάσων, αὐτηπρά δὲ περὶ θιάσων ἀνεγνωρισμένων ή μετ' ἀξιώσεων παρουσιαζομένων. Οἱ θίασος τῆς Ομονοίας εἶνε κάλιστα κατηγορισμένος καὶ δύναται τις νὰ εἴτη τῶν οὐχὶ συνήθως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν θεάτρων Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς πυρηπολήσεως τοῦ θεάτρου Ναούμη ἐμφανιζομένων. Τα κυριώτατα δὲ προσόντα τοῦ θιάσου τοῦ κ. Franzinī εἶνε ή καλὴ διεύθυνσις καὶ ὁ χορὸς αὐτοῦ. Οἱ χορὸς ἀποτελεῖται ἐξ εἰκοσιπέντε προσώπων, οὐ τὰ πεντεκαΐδεκα γυναικεῖα, καὶ διακρίνεται ἐπὶ ταῖς ἀνθηραῖς καὶ καλῶς διανεμημέναις φωναῖς καὶ ἐπὶ καθαραῖς ἐνδυμασίαις, αἵτινες ἀναδεικνύουσι ἐπὶ μῆλλον τὴν καλλονήν τινῆν τῶν γυναικείων αὐτοῦ μελῶν. Καίτοι δ' οἱ θίασος οὗτος εἶνε καλῶς κατηγορισμένος, ὡς εἰ-

πομεν, καίτοι μεγίστην καταβάλλει προσπάθειαν περὶ τὰς ἀμφισσεις καὶ τὰς σκηνογραφίας, οὐχ ὑπὲτον οὐδαμός εἰκλόνυσε τὴν ιδέαν ήμῶν περὶ ἐκτελέσθεως μελοδραματίων ὑπὸ ιταλικῶν θιάσων, περὶ τῆς ἐκτελέσθεως δηλαδὴν ἐργων ἐλαφρῶν, ἐρειδομένων ἐπὶ τοῦ θεαματικοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν καὶ τῆς χάριτος τῶν ἐκτελούντων αὐτά. Ή ἐλαφρά ἐκείνη, η λεπτεπίλεπτος, η λεπτὴ ἀλλὰ καὶ εὐάρεστον ἀποπνέουσα εὐωδίαν δίκιν ἀρώματος χάρις εἶνε κτῆμα ἐξ αἱ τῶν Γάλλων. Μεθ' ὅσην προσπάθειαν κάν καταβάλλωσι οἱ επιπλέοντες οἱ ιταλικοὶ θιάσοι μελοδραμάτιον, οὐτοὶ πολλάκις λανθάνοντες ἀχαριν τὴν χάριν καθιστᾶσι παρεκτρεπόμενοι. Οἱ θιάσοι τοῦ κ. Franzinī ὀλιγίστας ἀληθῶς ταρέχει οὐχὶ παρεκτρεπάς, ἀλλὰ ὑπερβολάς διὰ τῶν ὑποκριτῶν, προερχομένας δὲ κυρίως ἐκ τῆς σχολῆς εἰς ήν ἀνήκει καὶ εἰς ήν ἀνάκουσιν πάντες οἱ ιταλικοὶ θιάσοι ἐν τῷ ὑποκριτικῷ. Βεβαίως η ἀνάλυσις τῶν κυριωτάτων στοιχείων τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης ὡς ἐννοεῖται κοι θεσπίζεται ἐν Γαλλίᾳ, ἐν ᾧ αὕτη εἰς τὸ τέλειον ἔχειτο, θὰ ἀπεδείκνυται τὰ μέρη, ἀτερ ἐπὶ τῶν ὑγιεστέρων, τῶν ἐπὶ τοῦ μέτρου ἐν πᾶσιν, ἀρχῶν ἐρείδονται, ἀλλὰ τοῦτο ἔχειρχεται τῶν ὄριων τοῦ χώρου τοῦδε.

Καὶ αὗται μὲν αἱ γενικαὶ ἐντυπώσεις ήμῶν ἐκ τῆς ἀκροάσθεως τριῶν ἐργῶν, ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τοῦ θιάσου, τοῦ Pet it Duc τῶν Meilhae, Halévy καὶ Leocq τῶν Cloches de Cornéville τῶν Clairville, Gabet καὶ Planquette καὶ τοῦ Babette εἰς Intricante τοῦ Sarria. Ἐκ τῶν ἐργῶν τούτων, ὡς γνωστὸν, τὰ δύο πρώτα εἰσὶ γαλλικά καὶ ἀνάκουσιν τοῖς μᾶλλον ἐπιτυχοῦσι μελοδραμάτιοις. Τὸ Pet it Duc ἔχετελέσθητο τὸ πρῶτον ἐν τῷ θεάτρῳ Renaissance τῶν Παρισίων κατὰ τὸ ἔτος 1878, ἐπανελήφθη δὲ τότε 301κις, ἀπενεγκόν εἰς πρᾶξιν 1,259,770 50 φρ. Εἶνε δὲ δύντως τῶν γλυκυτάτων καὶ ἐνέχει τεμάχια μουσικῆς θελκτικώτατα. Οἱ δὲ Cloches de Cornéville ἔχετελέσθησαν τὸ πρῶτον ἐν τοῖς Folies-Dramatiques τῶν Παρισίων κατὰ τὸ ἔτος 1877, ἐν οἷς ἐπανελήφθη τότε 596κις, ἀπενεγκόντες εἰς πρᾶξιν 1,612.011.35 φράγκων.

Αλλὰ τὸ ἐργον τοῦτο ἐπαναληφθὲν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος 1878 ἐπεξέβη τὸν χιλιοστὸν παραστασιν, πτοι ὑπερβολήν κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν παραστάσεων ἐν Παρισίοις πάντα τὰ μελοδραμάτια. Κατά τινα γενομένην πέρυσι στατιστικὴν τοῦ Cloches Cornerieulle ἔχετελέσθησαν καθ' ὅλην τὸν ὑφίλιον 30,000 περίπου φοράς. Οὐχ ὑπὲτον καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος φαίνεται ήμῶν κατώτερος τοῦ πράγματος, διότι νομίζομεν ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰς μικρὰς πόλεις παραστάσεις, ίσως καὶ αἱ ἐν τῇ ημετέρᾳ, ἐν ᾧ ἐπίσης πολλάκις ἐπανελήφθη καὶ ἐπαναλαμβάνεται. Τὸ ἐργον εἶνε τόσον γνωστόν, δύστε οὐδεὶς λόγος ὅπως ἐκταθῶμεν περὶ αὐτοῦ. Πάντες εὐαρέστως ἀκούουσιν αὐτὸν μεθ' ὅλα τὰ γηράματα αὐτοῦ.

Σύν τούτοις ὁ θίασος τῆς Ομονοίας ἔχετελέσθε καὶ δύο ιταλικὰ ἐργα, τὸ ἀνωτέρω καὶ τὸν ἀρέσκουσαν Granaria, πτοι εἶνε μὲν περὶ τερπνὸν ἐργον τῶν ἐλαφρῶν, ἀλλὰ καὶ πτοι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μελοδραμάτιον. Τὸ δὲ γερμανικὸν ἐργον Venditore di Ucelli τοῦ Zeller κέ-

κτηταὶ ὁραιαὶ μουσικὴν. Συμειούμεθα ἐξ αὐτῆς τὸ ἄσμα τοῦ venditore (ὑψιφώνου) κατὰ τὸν δευτέραν πρᾶξιν καὶ τὸ διάμεσον, ὥπερ ταῦτὸν περίπου τῷ ἄσματι, τῆς ὀρχήστρας. Ἀμφότερα εἶναι ἐπιτυχῆ καὶ ἐπαναλαμβάνονται. Τὸ κείμενον ὅμως στεγεῖται τοῦ δραματικοῦ, ἀνήκει δὲ γὰλλον ταῖς γενεαῖς λεγομέναις ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ.

Ἐκ τῶν ὑποκριτῶν μνείας ἀξιοὶ εἶναι ιδιὰ ἐκ μὲν τῶν γυναικῶν ἡ κυρία Uery. πτις κέκτηται πολλὴν χάριν καὶ φωνὴν λίαν εὐάρεστον μεθ' ὑποκρίσεως ἀσφαλοῦς, ἡ κυρία C. Righi, ζωηροτάτη καὶ καλῶς ἄσουσα, ἡ κ. Castellano, πτις κέκτηται μὲν φωνὴν συμπαθῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν συνθετικὸν τῆς σκηνῆς, ἐκ δὲ τῶν ἀνδρῶν ὁ κ. Marconi (ὑψιφωνος) ἔχων καλὴν φωνὴν, ἀλλ' ἐκτρεπόμενος ἐν τῇ ὑποκρίσει, ὁ κ. Righi καλλιστος κωμικός, ὁ κ. Ferara πολὺ καλὸς ὑποκριτής.

Πρός τούτοις κάλλιστα διευθύνεται καὶ ἡ ὀρχήστρα τοῦ θιάσου ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Corrado Caradorri, φ τινι ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ διεξαγωγὴ τῆς παραστάσεως, ἀναπληροῦντι καὶ αὐτὸν τὸν ὑποδοκέα διὰ τοὺς ὑποκριτάς.

* *

Ἐδιδάχθησάν τινα νέα ἔργα ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῶν αὐτόθι ἐργαζομένων διο θιάσων Μενάνδρου, τῶν ἀδελφῶν Ταβουλάρη, καὶ Προσδού, τοῦ Δ. Κοτοπούλη. Ἀλλ' ἐκ τῶν διδαχθέντων, ὃν τινα καὶ ἐκ τῶν λεγομένων κωμειδυλλίων ἀνευ ἀξίας, μωρὰ καὶ ἀνόπτα, τὸ γᾶλλον ἐφελκύσαν τὸν προσοχὴν ἢν ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Στρατήγη ποιηθεῖσα τραγῳδία Βασιλείος ὁ Αὔτοκράτωρ. Περὶ τῆς τραγῳδίας ταύτης ἐγράφησαν οὐκ ὀλίγα ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ὃν τινα καὶ ἀξιώσεις κριτικὰς φέροντα, ἀλλ' καὶ πολλούς δρους αὐτῆς παραβάντα. Κατεκριθὸν ιδιὰ τὸ ἔργον ὡς ἀφιστάμενον τῆς ιστορικῆς ἀληθείας, ἀναδεικνύον δὲ βουλγαρικὰ πρόδωσα. Ὁ ποιητὴς ἐνίστεις ἀφισταται τῆς ιστορίας ἐν τῷ ιστορικῷ δράματι, χάριν τῆς οἰκονομίας τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἀλλὰ πλὴν τῆς κυρικῆς τῆς ὑπὸ τεκνικῶν ἐποψίων ἔξεταζούσης τὸ δρᾶμα ὑψίσταται καὶ τὸ δημόσιον, ὥπερ ἔχει τὰς ιδέας αὐτοῦ, ιδίας σεβαστάς, καὶ τὸν ἔθνικὸν αὐτοῦ φιλοτιμίαν. Τὸ δημόσιον πολλάκις ἀποδοκιμάζει ὅταν τὸ δράματα δίγνωσι τὰς ἔθνικάς. Θρησκευτικάς ἡ κοινωνικάς αὐτοῦ πεποιθήσεις. Ἐν Παρισίοις ἐσυρήθη ὡς γνωστὸν ὁ Tanhauser, ἐσυρήθη δὲ ὁ Tuvessin ἐν τῇ Denise ὅτε προτρέπει τὸν κύριον τοῦ Ανδρέαν νὰ συζευχθῇ τὸν Denise, εἰδολοῦντος οὕτω τοῦ ἀκροατηρίου διὰ δὲν συγχωρεῖ τὸν παρεκτραπεῖσαν ὡς συγχωρεῖ αὐτὸν ὁ Dumas fils. Ἐν τῷ Βασιλείῳ δινέόν ὅτι ἐν τῇ Φάυστῃ τοῦ κ. Βερναδάκην ν' ἀναγνῶμεν πολλὰ ἐφ' ικανὸν χρόνον χωρίς ἐξ αὐτῶν νὰ μανθάνωμεν τὸ δρᾶμα. Περὶ Βασιλείου τοῦ Αὔτοκράτορος διπλῶν ἐπιφύλαξις πυοσιευθεῖσα, περὶ γενικὰ καὶ ἀσρίστα στρέφεται οὐδεμίαν δὲ περιέχει ἀνάλυσιν, ἀπαραίτητον πάσην κρίσει.

* *

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος μηνὸς ἐωστάσθη ἐν Παρισίοις ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ ὑπορεσίας τοῦ ἐπιφανοῦς ὑποκριτοῦ καὶ

έταιρου αὐτῆς Edmond Got. Ἐπὶ τούτῳ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐξόχου θεάτρου κ. Claretie συνεκάλεσε δεῖπνον, οὗ μετέσχον ὑπὸ τὸν προεδρείαν αὐτοῦ οἱ συνάδελφοι τοῦ ἐορτάζοντος, μέλη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ θεάτρου, οἱ κριτικοὶ ἐν οἷς καὶ ὁ πρύτανης αὐτῶν κ. Sarcey. διτὶς κατὰ τὴν ιδίαν αὐτοῦ ὄμολογίαν εἶναι ὁ μόνος ἐπιζῶν τῶν ιδόντων τὸν Got κατὰ τὴν ἐμψάνισιν αὐτοῦ καὶ παρακολουθούσαντων αὐτὸν εἰς ὅλον αὐτοῦ τὸ στάδιον, ἐνθαρρύνων, θαυμάζων καὶ ἀγαπῶν αὐτόν. Ὁ Got κατὰ τὴν ὄμολογίαν τοῦ διασῆμου κριτικοῦ κέκτηται μὲν φυσικὰ προσόντα, ἀλλὰ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι εἶναι δημιούργημα ἐντοῦ, διὰ τῆς ισχύος τῆς θελήσεως καὶ τῆς ὑπομονῆς αὐτοῦ, διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτοῦ χρονοτόπτος ἀναδειχθείς. Οὐδεὶς κάλλιον ἐδικαίωσε τὸ γῆμα la Génie est une longue patience. «Ο πρῶτος ὅρος, ἐπάγεται λίαν ὄρθως ὁ Sarcey, πρὸς κατάκτησιν τοῦ δημοσίου εἶναι τὸ καλῶς φέρεσθαι. ὁ δὲ δεύτερος ὁ οὐκ ἕκαστα σπουδαῖος, εἶναι τὸ διαρκῶς καλῶς φέρεσθαι, ἀμφότερα δὲ ἐξεπλήρωσεν ὁ Got». Ἄλλα καὶ ἔτερον προκύπτει ἐκ τοῦ βίου τοῦ διασήμου ὑποκριτοῦ, τὸ ἔξης: «Ο Got ἀμφέρωσεν ἐντὸν τὸ Γαλλικῆ-Κωμῳδίᾳ, αὐτὸν ὑπηρετήσας, ὁ δὲ Γαλλικῆ-Κωμῳδία κατὰ μέγα μέρος ἐδημιούργησεν αὐτόν, ἀνέδειξε διὰ τοῦ κύρους αὐτῆς καὶ νῦν ὄμοιογεῖ αὐτῷ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ ταῖς ὑπηρεσίαις. Οὕτως ὁ Got κατὰ τὸ τέλος τοῦ σταδίου αὐτοῦ τυγχάνει τιμῶν. ὃν ἀμοιροῦσιν δοσοὶ τὴν Γαλλικήν-Κωμῳδίαν παρηγόρησαντο. Κατὰ τὸ δεῖπνον ὁ Claretie ἐποιήσατο λαμπτήρας προποιητῶν ὑπέρ τοῦ πρυτάνεως τοῦ ἐνδόξου «Οἴκου τοῦ Μολιέρου». Πᾶν οἱ δαίτυμονες ἐπευθύμηταν, δοξάζοντες τὸν ἐορτάζοντα καλλιτέχνην.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Η κυρία Παρασκευοπούλου. ητις ἀνεπλήρωσε τὴν ἀπογράφεσαν δεσποινίδα Αἰκ. Βερώνη ἐν τῷ θέατρῳ Merriweather ἐν Ἀθήναις, ἀπεγράφησεν ἐπίσης ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διεστήματι. Περὶ αὐτῆς ἀνέγνωμεν ὅτι προτίθεται, καταρτίζουσα θίασον, νῦν μεταβῆεις Παρισίους. Τοῦτο δίκαιον εἴχον ἔνοιαν θεωρήσωσιν ἀπίθανον, διότι ἡ κυρία Παρασκευοπούλου μεταβίνουσα εἰς Παρισίους διφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο ὅπως διδαχθῆ καὶ οὐχὶ πρὸς ἐπίθεσίνιν.

— Κατ' αὐτὰς ἡ Σάρρα Bernhard, διδάσκουσα ἐν Λονδίνῳ προσεκτήθη ἐπισήμως ὑπὲρ τῶν μελῶν τοῦ ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου διότι ἐθίστη τὰ λέντη τὸ τέλος ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τοῦ Κοινοβουλίου διτὶς, δεσπόζει τοῦ Ταχμέσεως. Τοιαύτη τιμὴ τὸ πρῶτον γίγνεται εἰς δραματικὴν καλλιτέχνηδα. Η μεγάλη τραγῳδίς λίαν ἐκολακεύθη ἐκ τῆς προσκλήσεως ταύτης καὶ προφρόνως ἐδέξατο αὐτήν.

— Ο γνωστὸς ἐκδότης Edouard Sonzogno θὰ δώσῃ τῷ ἐπόντι ἔαρι σεπτέμβριον 24 παραστάσεων ἐν Παρισίους ἐν τῷ θέατρῳ Porte-Saint-Martin Πλήθη τῶν μελοδραμάτων ὃν οἱ τίτλοι εἴναι γνωστοὶ οἵσι οἱ Pagliacci τοῦ Léon Cavallo, ή Amé Fritz τοῦ Mascagni, ή Petit Haydor κτλ. ή x. Sonzogno θὰ δώσῃ καὶ τὴν Μάρτηρα τοῦ ἡμετέρου μελοποιοῦ Σπ. Σαμάρα. Τὸ τελευταῖαν ἔργον, ἐπιπροστιθέσαι τὰ γαλλικὰ φύλλα, ἐκ τριῶν πράξεων συνιστάμενον, ἔτυχε ἐξόχου ἐπιτυχίας ἐν Νεαπόλει, ἐπιτυχίας περὶ τῆς ἐγράψαμεν ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ Ἐπιθερήσει.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

— Ο διεπόθντος ΧΡΥΨΩΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Κωνσταντίνου ουράνιου Μεγαν
Τυπολιθογραφίαν ΝΕΟΛΟΓΟΥ